İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
2026- 2027 ÖĞRETİM YILI

İDARE HUKUKU EK PRATİK ÇALIŞMA I, 04/11/2026

OLAY 1

(Ş) ilinde, Ticaret ve Sanayi Odası ile İl Özel İdaresi'nin katılımıyla "Mermerciler Organize Sanayi Bölgesi (OSB)" kurulmuştur.
OSB kurulması kararlaştırılan alanda kalan taşınmazların biri (B) Köyüne, diğeri de (U) Belediyesine aittir.

MEVZUAT

4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu
Tanımlar ve kısaltmalar
Madde 3 – Bu Kanunun uygulanmasında …
h) Organize Sanayi Bölgesi (OSB): Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini, **…** ifade eder.
Yer seçimi, kuruluş ve planlama
Madde 4 – …
Yürürlüğe giren imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir.
Nitelikleri
Madde 5 –
OSB, müteşebbis heyetin veya genel kurulun vereceği karar üzerine yönetim kurulunun başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri (…) yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir. OSB; kamulaştırma işlemlerini Valilik, İl Özel İdaresi, Belediye veya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına yaptırabilir.
Müteşebbis heyet
Madde 7 – Müteşebbis heyet, OSB'nin kuruluşuna katılan kurum ve kuruluşların karar organlarınca, organlarında görevli olanlardan veya mensupları arasından tespit edilecek on beş asıl ve on beş yedek üyeden oluşur.
… Müteşebbis heyette yer alan üyeler, vali hariç dört yıl için seçilir ve temsil ettikleri kurum ve kuruluşlardaki görevleri sona erdiğinde üyelikleri düşer. …. Müteşebbis heyet ilk toplantısında, valinin başkan olması durumunda, … bir başkanvekili seçer.

SORULAR

1) **Olaydaki idareleri tespit ederek Türk İdari Teşkilatı içindeki yerlerini açıklayınız.**
2) **Sanayicilerin inisiyatifi ile kurulabilmekle birlikte OSB'ye Valinin başkanlık edebilmesi, OSB'nin imar planına göre yapı, iş yeri açma ve kullanma ruhsatı verme yetkilerine sahip olması hususlarını göz önünde bulundurarak OSB'nin hukuki niteliğini tartışınız.**

OLAY 2

İstanbul'da, şehir içi deniz yoluyla toplu taşıma faaliyeti, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulan İstanbul Şehir Hatları Turizm ve Tic. San. A.Ş. tarafından yürütülmektedir. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin aldığı kararla bazı hatlarda yürütülecek yolcu taşıma faaliyetinin Şehir Hatlarınca üstlenilmesinin yanında özel kişilere de gördürülmesi amacıyla ihale yapılmasına karar verilmiştir. 2011 yılında yapılan ihale neticesinde, Bakırköy – Üsküdar arası yolcu taşıma hakkını kazanan (T) A.Ş.'ye 10 yıl süreyle yolcu taşıma ruhsatı verilmiştir.

(T) A.Ş., aynı zamanda Belediye'den aldığı ruhsatla boğaz turları da düzenlemektedir. Şirkete ait *"Boğazın İncisi"* isimli gemi ile yapılan gezide, gemi görevlilerince çöplerin denize atıldığının tespiti üzerine Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından (T) A.Ş.'ye idari para cezası verilmiştir.

Şehirlerarası deniz taşıma hizmetlerini yürüten (*ve 233 sayılı KHK'da KİT olarak gözüken*) Türkiye Denizcilik İşletmeleri (TDİ) A.Ş.'ye ait İstanbul – Samsun seferini yapan yolcu gemisinin, İstanbul sınırları içinde uğradığı limanlarda, şehir içinde seyahat eden yolcuları da taşıdığı tespit edilmiştir.

MEVZUAT

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu
Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları
Madde 7- Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır: …
p) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek.
Şirket kurulması
Madde 26- Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir.

SORULAR

1) **Olayda bahsi geçen**

   - "İstanbul Büyükşehir Belediyesi",
   - "Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.",
   - "Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü",
   - "İstanbul Şehir Hatları Turizm ve Tic. San. A.Ş." **ve**
   - "(T) AŞ"**nin**

   Türk İdari Teşkilatı içinde yerlerini tespit ederek kısaca açıklayınız.

2) "Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ile Belediye" **ve** "İstanbul Şehir Hatları A.Ş. ile Belediye" **arasında nasıl bir ilişki söz konusudur? Açıklayınız.**

3) "Büyükşehir Belediye Başkanı" **ile** "Belediye Meclisi" **arasındaki hukuki ilişki, idari vesayet veya hiyerarşi kavramları ile açıklanabilir mi? Değerlendiriniz.**

OLAY 3

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2015 yılında mezun olmasının ardından Kayseri Barosu'nda avukatlık stajını tamamlayan (A), o dönem ruhsat talebinde bulunmamıştır. Aradan 5 yıl geçtikten sonra (A), memuriyeti esnasında avukatlık ruhsatnamesinin çıkarılması talebiyle Kayseri Barosuna başvuruda bulunmuştur. Kayseri Barosu Yönetim Kurulu'nca (A)'nın baro levhasına yazılması yönünde alınan karar, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu'nun kararıyla onaylanmıştır.

Adalet Bakanlığı ise (A)'nın yürüttüğü memuriyetin avukatlıkla birleşmeyen bir iş olduğu ve avukatlığa kabule engel oluşturduğu gerekçesiyle, Türkiye Barolar Birliğinin uygun bulma kararını bir daha görüşülmek üzere Birliğe geri göndermiştir.

SORULAR

1. "Kayseri Barosu"**,** "Türkiye Barolar Birliği" **ve** "Adalet Bakanlığı"**nın idari teşkilat içerisindeki yerlerini gerekçeleriyle açıklayınız.**
2. "Türkiye Barolar Birliği ile Kayseri Barosu" **arasındaki ilişkinin hukuki niteliğini açıklayınız.**

****

MEVZUAT İNCELEMESİ 1

Aşağıda ilgili mevzuatı verilen "Kapadokya Alan Başkanlığı"**nın Türk İdari Teşkilatı içindeki yerini tespit ediniz ve Bakanlık ile arasındaki ilişkinin hukuki niteliğini belirleyiniz.**

38 sayılı Kapadokya Alan Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Amaç ve kapsam- Madde 1- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin amacı; …Kapadokya Alanı Hakkında Kanuna ekli harita ve koordinat listesinde sınırları belirtilen Kapadokya Alanının tarihi ve kültürel değerleri ile jeolojik/jeomorfolojik dokusunun ve doğal kaynak değerlerinin korunmasını, yaşatılmasını, geliştirilmesini, tanıtılmasını, gelecek kuşaklara aktarılmasını, planlanmasını, yönetilmesini ve denetlenmesini sağlamak üzere Kapadokya Alan Başkanlığının kurulması ile görev ve yetkilerini düzenlemektir.

Başkanlık Madde 3- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde verilen görevleri yürütmek üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli, Bakanlık (Kültür ve Turizm Bakanlığı) ile ilgili ve merkezi Kapadokya Alanı sınırları içerisinde bulunan Kapadokya Alan Başkanlığı kurulmuştur. …

MEVZUAT İNCELEMESİ 2

Aşağıda ilgili mevzuatı verilen altı çizili idareleri, ilgili hüküm çerçevesinde değerlendirerek Türk İdari Teşkilatı içerisindeki yerini tespit ediniz.

1- **4 Sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi**
Kuruluş Madde 120- (1) Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz, merkezi Ankara'da bulunan özel bütçeli Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

2- **1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi**
Teşkilat- Madde 411- (1) Tarım ve Orman Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.
Hizmet birimleri- Madde 412- (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır: … g) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, …